

«Я — СВІТЛО, Я — ВІТЕР, Я — БІГ ПО ПІСКУ...»
Чотири стихії буття Ірини Жиленко

28 квітня 1941-го — дата народження видатної поетки-шістдесятниці Ірини Жиленко. З серпня 2014-го — рівно рік із дня її смерті. Вважаємо, це слушна нагода сказати добре слово про цю геніальну, але, на жаль, досі належно не поціновану письменницю.

Навіть ім'я-прізвище її утверджує розмаїття й повнокровність життя. «Паспортне» Іраїда перекладається з грецької як «героїчна». Ірина — «мирна» — співзвучна з праукраїнською Яриною: ярина' — вивільнені з землі на повітря й напоєні водою весняні повіси, Ярило — весняне сонце. Жиленко ж — від «жилавий», витривалий.

Ірина Жиленко — це повноцінна самодостатня диво-стихія. Тож не дивно, що мандрувати її творчістю — це мов пройти крізь усі чотири дива-стихії буття: вогонь, воду, землю й повітря. Почнемо з Вогню — згідно з віруваннями, живим духом Бога, проявленим на землі. Тим паче, колиш давно, гостюючи в родичів у Стецівці на Черкащині, без п'яти хвилин третьокласниця Іра Жиленко саме із вогню, із сонця почала свої перші римовані рядочки:

*Тільки сонце встане,
Побіжу на річку,
Бігаю по березі,
Рву з кущів порічку.*

А в її найновішій збірці «Світло вечірне» (2010) — сама назва уже «огненна». Бо чомусь однозначна асоціація не зі штучним електричним світлом нічного вікна (хоч таке часто й успішно фігурує в «жиленківських» поезіях), а з сакральним світлом сонця, образ якого пронизує цю книжку. Правда, світло в ній спокійне, мовби приглушене. Як, власне, й належить бути в книзі про незнищенну юність і Повернення: «Я крізь життя пройшла, мов промінь, — / пора у сонце повертатись». Це — наче світле прощання квітки, яка довго й пишно цвіла, яка збирала цілункі бджіл і метеликів, яка зав'язала й виростила насіння і тепер останніми пелюстками вбирає проміння схололого осіннього сонця:

*...Вірші мої, недосяжні для тьми,
Будуть відпльовувати сонце!..*

Сонцем-вогнем пронизані й попередні збірки п.Ірини. Бо, як нотує вона у своїх мемуарах «Ното feriens» («Людина святкуюча»), це доконечна потреба: «Чи багато треба моїй

душі? Краєчок сонця. Син колись по-жартував: «Ти, мамо, працюєш на сонячних батареях». «Юнацька» збірка «Автопортрет в червоному» (1971) має не лише розділ «Казки на заході сонця», а й героїню — всю із сонця. У «Ярмарку чудес» (1982) теж чимало призахідного сонця. Мабуть, тому, що тут у багатьох поезіях, а також в поемі «Дитячий альбом» П.І.Чайковського осмислюється ще така свіжа в пам'яті війна. Але життя триває, і тому, попри все, і тут — «за сонцем — сонце»...

Хоча збірка «Вечірка у старій винарні» (1994) відвертих згадок про сонце ніби й не має, але воно, настирливе, здається, променем пронизує всю книжку: точнісінько так, як Бог «променем проліг через траву» у вершинному вірші збірки «Озеро в грозу». Може, якраз тому героїня сумного вірша «Прийде осінь» обіцяє й після смерті залишитись «вічним сонцем, вічним летом, вічним літом»?.. Тому не дивно, що у «Порах року» (1999) жінка вже й сама вчиться «світити». Взагалі ж у цій збірці, попри безмежність дощів, вогонь присутній ледь не в кожному вірші: і свічкою, і кульбакою, і спекою, і жаринкою-іскрою...

Наступна стихія Вода — за народними віруваннями — найвеличніший дар неба, символ духовного й морального очищення, — сягає теж іще тієї далекої пори, коли мала Іринка страшенно любила купатись у басейні Ботанічного саду, підбиваючи на це всіх друзів-хлопчаків. А в свої дванадцять років навчилася плавати: тоді вперше побувала з батьками на морі, в Сочі, де раптом відчула, що під ногами... немає дна. Іринка не закричала, не покликкала на поміч: з усіх сил замолотивши руками-ногами, вона — попливла (така, до речі, Іра Жиленко завжди й у всьому: замість галасувати й привертати до себе увагу, мовчки й уперто працює): «Я вчилася писати, як і плавати. Без стилю, вміння, підготовки. Борсалась — аби випливати». У юності мріяла стати морячкою. А в дорослому віці на дачі у Халеп'ї під Києвом захоплено, вільно й натхненно (так, наче це не плавання, а гра на фортепіано!) плавала в глибокому халеп'янському озері.

«Прибоями» золотий дощів, любовними потопами, щасливими слізьми, літніми грозами, кришталевиими зливами, тріумфуючими каскадами фонтанів повниться Іринина збірка «Автопортрет в червоному». Ірина Жиленко не була б Іриною Жиленко, якби тої водної стихії не приручила й не одомашнила: коли у її вірші сусідка «мила коси на терасі», поруч «намаювались» «золотиста пара над трюмо, рожеве мило і блакитний тазик». Синій «дощик хлипа, як дитина» або м'яко шелестить «за скляними дверима», вуркотять крани, поливаються квіти, мисться «в синій полив'яній мисці» багряна редиска: ці та інші «водяні» чудеса буднів творяться у збірці «Дім під каштаном» (1982). Дощі — глибокі, вечірні й тихі — шелестять у книжці «Ярмарок чудес».

«Вечірка у старій винарні» теж «замішана» на воді: тій, яка стає ви-

ном: «Вставай раненько, поки не світає / нічна вода, поки вона — вино» (вірш «Вдосвіта»). Дощі в цій книжці — світлі, лагідні, музичні, грибні.

«Пори року» взагалі наскрізь пронизані дощами й слюзами. Особливим смутком повниться вода в уже згаданому найновішому «Світлі вечірньому». Завмерши «сльозою в о'кові» і замовкнувши стоячою грозою в небесах («Моя самотність — солодкий хрест...»), хлюпаючись в «басейні безсмертя» («Якщо ти не пішла в кіно...»), вода хоч і усміхнено затікає в равликову хатку («Я мовби знала...»), хоч і йде липневим шепотливим дощиком «у картоплю», хоч і стоїть дощем, «як лісом» («Читаю в дощ...»), проте її, живої, «все менше», вона вже плаче в людині вічності («Ціле літо, цілу вічність...»). Бо героїня — «на дні свого дня» і «свого горя» («Плаче небо...»). І це закономірно, бо «Світло вечірне» — насамперед про тих і для тих, хто пожив, і пережив нещастя, горе і втрати. Хто над віршами виплачеться (очисна сила води), і з легкістю, по-філософськи навчиться сприймати те, що «скоро зір твої зтре темнота. / І земля тобі ляже на груди».

Земля — символ жіночого начала й материнства, берегиня всього живого. У «Світлі вечірньому» ця стихія, хоч і має «мертве обличчя» (бо скроплена вдовиними слізьми), але водночас пахне «рідним обжитим домом». Те, що лірика Ірини Жиленко переважно міська, аж ніяк не значить, що стихія землі далека її ліриці. «Приручена» поетесою це з часів київського дитинства (тоді поширеною дитячою розвагою були «секрети»: у земляній ямі викладались узорі з фантиків, жолудів, п'р'я та іншого «підручного матеріалу», накривались шматочком скла і знов притрушувались землею чи травою), земля в різних аспектах, у тім числі і як «останній причал», осмислювалась авторкою ще в перших збірках. Так вірш «Маленький реквієм» із «Автопортрета в червоному» пророкує: «На дні землі в сосновому човні Коліс причало до коріння дуба...». А героїня збірки «Дім під каштаном», цілком спокійно сприймаючи те, що кожному приходиться час «землею називатись», слушно усвідомлює безперервність буття: «Я є зерно в земному лоні!». «А земля така до мене тепла», — мовиться в іншому вірші збірки. І цей образ — теплої землі, рідної землі, — простежується в книжці «Ярмарок чудес»: «мій добрий дім», «моє гніздо земле», у якому багато книжок, улюблених речей, чию «земну плоть» відчуває поетеса.

У збірці «Пори року» цікавим видається те, що коли земля тут, як і мусить бути в Матері-Берегині, пов'язана з працею (вірш «Господина городів» тощо), то інша стихія — Повітря, — поєднана з дозвіллям. І не лише тому, що на балконі хлоп'як, розважаючись, «видимає мильні бульки», а на небі янголя знічев'я видає білі хмарки («Старе місто»), й хмарини ті — «солодкі, як племб'р» («Ранок першого снігу»), — але й тому, що в жартівливому «Божественному вірші»

героїня від «божественної лінії» перетворюється на бульбашку, точніше — на «кусень повітря» й навіть «об-ростає» німбом. Жарт, як це водиться в Жиленко, має глибокий підтекст і легко переростає в серйозність. І ось уже тишина, сповнена повітрям, — «така прозора», а «вся земля — Господен храм» («Літня жінка восени»).

У «Домі під каштаном» повітряних образів подибаємо не менше: синій вітер, зелений шум лісів, «жовтий протяг вічності», «розчуханий плащ» і «розвихрена книжка» тощо.

«Ця жінка — молода, як протяг!», — влучно сказано про героїню «Ярмарок чудес». Ту героїню цілує «в плечі вітер» у «Вечірці у старій винарні». А мимо «пливуть фіранок голубі флотилії», а «неспаленна» душа, яка «земне переросла» і «краєчок неба одгорнула» — «зіходить димом»... Розділ «Дачна нірвана» по-філософськи продовжує тему «святого безділля», яка знов так тісно перетинається з Повітрям, що стає небом: «аж страшно йти мені, такий малій — / по синьому, дзеркальному, тонкому»... І, очевидно, неспроста книжка завершується поемою «Тихе віяння», і те віяння — то і є «Бог живий»...

Небо вищає і ближчає, а повітря довкола прозорішає, тоншає, блідне у збірці «Світло вечірне». І чим далі «час обріза довкола мене простір. / Хоч стій у ньому на одній нозі», — тим вище від будь-яких слів («Бо що слова?») стає героїня. І нарівні мовчати із Богом, а вірш пишеться «на мові безмов'я», такий «не напоказ», що справді: «повнять-ся світи» її «промовистим мовчанням!» Водночас повітря, баласуючи на краю безодні (вірш «На самому краї...»), переходить за межі буденного життя: «А літній день виходить з берегів / і розливається на цілу вічність» (поезія «Нема куди старенькій поспішати»...).

Недарма ж народна міфологія вважає повітря сферою побутування душ і різних невидимих демонічних істот. «Ірина поезія вся у вихорах тополиного повітря», — підкреслює Роман Корогодський, свідомо чи під-свідомо поєднуючи далі те повітря зі стихіями вогню і води й завершуючи прив'язаністю до батьківщини, а отже, як нам бачиться, стихією землі: — Духмяність повітря, ласкавість, м'якість сонечка і рвучкі пориви злих вітрів, мінливість води, її швидкоплинність, як і часу, природи — все це характеризує її поезію як явище національне у масштабі виміру загальних людських цінностей».

Ось так: від повітря, вогню, води й землі — до національних і загально-людських цінностей. Випадково? Аж ніяк! Бо кожну з чотирьох стихій Ірина Жиленко так осмислила, оспівала й прожила, так зуміла приручити, віднайшовши високе в буденному, що вибудувала, витворила цілий світ, окремий Всесвіт, свою планету Духу, власну — по-справжньому самостійну й ні від кого не залежну — Україну.

Марина Павленко,
доцент кафедри української
літератури й українознавства,
член Національної спілки
письменників України

Формування читацької компетенції учнів

З метою узагальнення й популяризації досвіду з проблеми формування читача кафедрою української літератури та українознавства спільно з відділом освіти Уманської міської ради було проведено Регіональний науково-методичний семінар на тему: «Формування читацької компетенції учнів основної та старшої школи».

Такі семінари проводяться традиційно навесні й порушують актуальні теоретико-практичні проблемні питання літературної освіти учнів та студентів.

До участі долучилося понад сімдесят учасників. Це – викладачі кафедр української літератури та українознавства, української мови та методики її навчання; кафедри практичного мовознавства, світової літератури та слов'янських мов, а також учителі загальноосвітніх шкіл Умані.

З вітальним словом звернулася до учасників декан факультету української філології, доктор педагогічних наук, професор В.О.Коваль.

У семінарі взяли участь професори факультету української філології. Н.П. Сивачук звернула увагу

на важливість вивчення фольклору. Професор Л.І. Мамчур з'ясувала роль читання для формування комунікативної компетентності учнів основної школи. З цікавими доповідями виступили доценти кафедри української літератури та українознавства Л.В. Новаківська та Л.П. Пархета. Учителі Ю.В. Мельник (ЗОШ №11), Т.В. Костюк (ЗОШ №12), О.О. Мельник (ЗОШ №10) поділилися своїм досвідом і практичними рекомендаціями, що сприяють формуванню читацьких умінь учнів. Зацікавила слухачів і доповідь бібліотекаря зі школи-колегіуму №7 О.В. Несварливої, яка презентувала систему роботи шкільної бібліотеки з вивчення читацьких інтересів школярів. У роботі семінару брали участь студенти та магістранти факультету української філології, які виконують свої кваліфікаційні дослідження з української літератури та методики її навчання. Такі практичні семінари є новими сходинками у дослідженні методики навчання літератури. Вони сприяють поширенню практичного досвіду роботи учителів та науковців.

Урок любові, людяності й патріотизму

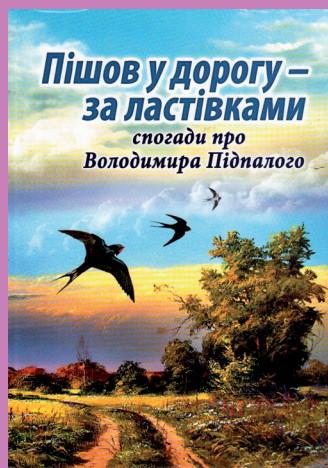
Студенти факультету української філології мали щастя зустрітися з унікальною людиною – дружиною поета-«шістдесятника» Володимира Підпалого, чий твір входить до шкільної програми за 8 клас, – Нілою Андріївною. Унікальність полягає не лише в тому, що поетова вдова видала фактично всю спадщину чоловіка і навіть спогади про нього та листування. Не лише в тому, що п. Ніла сама поставила на ноги їхніх двох дітей (ї Ольга Підпала, й Андрій Підпалий нині – кандидати наук і автори власних поетичних збірок). Найбільше диво, мабуть, у тому, що ось уже сорок років (з 1973!!!), як Володимир пішов із життя, а його вдова досі свято й старанно несе у світ пам'ять про нього і його живе СЛОВО!..

Звичайно ж, гостя розповіла про перше знайомство з чоловіком і про перші сімейні труднощі та курйози. Про те, що саме Володя («мій Володя» – постійно повторювала вона) навчив її поважати рідну мову, любити Україну і взагалі стати Особистістю. «Я постійно відчуваю його підтримку і присутність. Він весь зітканий із любові», – сказала Ніла Андріївна, – і, здавалося, ця присутність і ця любов були і в аудиторії, де вона це говорила.

Володині вірші вона читала напам'ять один за одним.

Зустріч минула блискавично. На завершення студенти і викладачі ледве встигли поставити кілька запитань.

Сподіватимемося, що гостя зберегтиме теплі спогади про нашу зустріч

Запозичуємо європейський досвід

Доцент кафедри української літератури та українознавства М. С. Павленко брала участь в Міжнародному культурно-освітньому проєкті «Культурно-освітній візит до Європи». Візит охоплював Польщу, Голландію і Німеччину, проте опорним пунктом усе-таки було місто Ополе (Польща), славне своїми навчальними закладами та великою кількістю студентства. Програма включала уроки польської мови для початківців, лекції про особливості здобуття вищої освіти в Європі. Цікавою та емоційною видалася і зустріч-презентація, під час якої учасники туру, а саме науковці й освітяни, розмовляли про освітні проблеми з керівництвом Вищої Школи Управління та Адміністрації в Ополі.

Було озвучено чимало корисних ідей і пропозицій. Українських викладачів, виснажених писанням постійних звітів і папірців, особливо вразила кількість документації, якою послуговуються в польських освітніх закладах: майже всі папери університету помістилися всього у... дві папки (!!!).

Незвичайні враження zostалися і після численних екскурсій, зокрема – до старовинного й авторитетного польського навчального закладу – Ягеллонського університету (Краків).

Наприкінці кожен з учасників проєкту отримав відповідний сертифікат – формальне підтвердження здобутого досвіду.

Писанковий сяйвовіт Уманщини

У стінах науково-дослідної лабораторії «Етнологія Черкаського краю» відбулося чергове відкрите засідання студентського фольклорного наукового товариства імені Христанфа Ящуржинського, присвячене традиційному писанкарству історичної Уманщини.

Студенти-українознавці мали гарну нагоду зустрітися з майстринями-писанкарями Світланою Бас та Галиною Поліщук із смт Маньківка.

Світлана Бас представила виставку із 150 писанок, які вона розписала впродовж п'яти років. Під час творчої співпраці майстриня поділилася секретами своєї майстерності. Кожен із присутніх розписав свою першу писанку, можливо, не таку витончену, як у майстрині, але по своєму унікальну. Така робота принесла масу задоволення всім присутнім.

З особливим захопленням викладачі та студенти роздивлялися роботи Галини Поліщук. Майстриня вирізує з яечної шкаралупи неперевершені ажурні шедеври – це техніка різьблення, у процесі якої шкаралупа просвічується, показує цікаві образи.

Зустріч із майстринями закарбувала в студентів-українознавців знання, уміння та навички з образотворчого фольклору Великодньої обрядовості Уманщини, стала весняним пробудженням у молоді генетично закодованих творчих здібностей до народного мистецтва.

Я живу піснею...

На факультеті української філології відбулася зустріч студентів I курсу з володаркою фольклорного скарбу, Берегинею народної творчості, жителькою села Бачкурине Монастирищенського району – Шандрою Марією Федорівною. Марія Федорівна весь вільний час присвячує улюбленій справі – пісні, а ще бджільництву. Вона активно співпрацює зі школою, з фольклорно-етнографічним колективом «Вишуканка», є неодноразовою переможницею районних конкурсів читців-декламаторів. У 2003 році на одному з таких (обласному!) посіла третє місце. З її ініціативи було створено дитячий колектив «Вишуканочка». Упродовж 2001 – 2013 рр. від Марії Федорівни студентами та викладачами факультету української філології зафіксовано безліч замовлянь, казок, прислів'їв та приказок, лічилок, загадок, записано більше 200 пісень різних жанрів.

Темою для теперішньої зустрічі стала весняна обрядовість українців. З уст бабусі першокурсники дізналися про свято Колодія, почули веснянки, легенди та бувальщини. Студентів вразила життєва мудрість, висока духовність, доброзичливість, гостинність, феноменальна пам'ять бабусі.

«Мені вже скоро вісімдесят п'ять, – розповідала Марія Федорівна, – я бачила і голод, і війну, і окупацію, радість повернення наших батьків, братів, сестер з війни і неволі.

Коли був голод – завмерла пісня, а коли стали люди оживати – ожила і пісня... Я дуже люблю пісні. Відколи себе пам'ятаю, співала ніжні, веселі, сумні народні пісні. Їх є тисячі. Вони народилися у моєму серці разом зі мною. Їх співали моя добра матінка і батько. Я ще й досі чую їхні голоси у цих піснях. Коли мені радісно, чи у важкі години мого життя, я співаю собі сама. Я живу піснею, забуваючи з нею все погане...». На завершення зустрічі Марія Федорівна звернулася до студентів з такими словами: «Милі мої онучата, дітки, я передаю все багатство своєї душі, пам'ять своїх батьків вам. Будьте достойними дітьми нашого українського роду! Хай Господь Бог подарує вам мудрість!».

200-літній ювілей Великого Кобзаря

В Інституті філології та суспільствознавства Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини вшанування 200-літнього ювілею від Дня народження Великого Кобзаря продовжилася Міжнародною науково-практичною конференцією «Тарас Шевченко в культурному мегапросторі: історична постать, віхи творчості, дискурс». Співорганізаторами конференції стали: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Кіровоградський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка, Український інститут національної пам'яті, Єлецький державний університет імені І. О. Буніна (Росія), Університет імені Адама Міцкевича (Познань, Польща). З вітальним словом на відкритті конференції виступили ректор Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України Побірченко Наталія Семенівна, директор Інституту філології та суспільствознавства, декан факультету української філології Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, доктор педагогічних наук, професор Коваль Валентина Олександрівна.

У пленарному засіданні викликали найбільший слухацький інтерес доповіді: доктора філологічних наук, професора кафедри української літератури Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка Марка Василя Петровича «Т. Шевченко. «Заповіт»: інтерпретаційна комунікація», доктора педагогічних наук, професора кафедри практичного мовознавства Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини Мамчур Лідії Іванівни «Філософсько-світоглядні концепції Тараса Шевченка щодо мовної освіти особистості», кандидата педагогічних наук, доцента кафедри української літератури та українознавства Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини Павленко Марини Степанівни «Музичність у житті і творчості Тараса Шевченка й Павла Тичини: компаративний аспект», кандидата філологічних наук, доцента кафедри практичного мовознавства Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини Січка Світлани Анатоліївни «Марковані лексичні одиниці у мовотворчості Тараса Шевченка». У роботі семи секцій були заявлені понад 150 учасників з різних вишів України та зарубіжні гості – науковці Шевченкіани, які працюють над проблемами українознавчого, лінгвістичного, літературного та суспільно-культурологічного спрямування. Проведена конференція підтверджує: Шевченкове слово понад півтора століття цікавить, хвилює, надихає, спонукає до глибокого осягнення не лише українців, а й представників усього світу.

На хвилі Тарасової думи...

В актовій залі УДПУ відбувся концерт з нагоди святкування 200-річчя від дня народження Т.Г.Шевченка. Звуки бандури, слово Кобзаря єднали присутніх із Каневом, Черкасами, усією Україною. Тарас Григорович Шевченко асоціюється в українців із волею, прагненням до кращої долі, з самою Україною. Ведучі (учасники майстер-класу «Театр Слова» – студенти факультету української філології Слободяник Віталій та Сорока Юлія) наголосували на невечірності, неосяжності, феноменальності, істинності Шевченка, оскільки за кожним його словом стоїть доля рідної України. Особливе емоційне напруження в залі створив народний хор «Кобзар», яким керує Заслужений працівник культури України Василь Семенчук, під час блискучого виконання твору Т.Г.Шевченка «Думи мої...». Творча група кафедри української літератури та українознавства (заступник директора Інституту філології та суспільствознавства, доцент Терешко І.Г.; член Національної спілки письменників України, доцент Павленко М.С.; керівник майстер-класу «Театр Слова», автор

сценарію Снігур І.М.; заступник декана факультету української філології з виховної роботи Мамчур Н.С.) створила цікавий географічний екскурс у долю Т.Г.Шевченка,

вихідною точкою якого була Черкащина, котру недаремно називають Землею безсмертного Тараса. Народний фольклорний аматорський колектив «Софія» (керівник – Заслужений працівник культури Василь Семенчук) виконав твори

«По діброві вітер віє» та «Нема мого Петруся».

Портрет Т. Г. Шевченка, обрамлений вишиваними рушниками, був на сцені, та ведучі прагнули показати його очима сучасників Кобзаря.

Із власними творами про Великого Кобзаря (іронічними, пафосними, філософськими) виступили Сніжана Шутко, Анастасія Кравець, Віктор Заленський, Катерина Ткачук – учасники літературного об'єднання імені Миколи Бажана, яке очолює Марина Павленко. Вразили присутніх художнім декламуванням поезії Великого Кобзаря «Холодний Яр» учасниця «Театру Слова» Діана Подреза та Лариса Сауляк (фрагмент «І мертвим, і живим...»).

Як керівництво до дії сьогодні маємо сприймати настанову Кобзаря «Учітєся, брати мої, думайте, читайте...»,

яка особливо актуальна для студентства, майбутніх педагогів, адже вони – еліта нації і мають витворювати щасливе і духовно здорове майбутнє України. Народний хор «Кобзар» виконав пісню «Учітєся, брати мої...». А другий гімн України – «Рече та стогне Дніпр широкий» – присутні слухали стоячи...

Конкурс на кращий художній твір про Т. Шевченка

Факультетом української філології було організовано конкурс до 200-річчя з дня народження Тараса Шевченка. Відкрита форма конкурсу засвідчила, що не тільки студенти факультету української філології виявляють зацікавленість творчістю великого українського поета. Вони разом зі студентами ще 8 факультетів надіслали 15 поезій, 17 літературно-публіцистичних есе та одну мініатюру. Завершальним етапом конкурсу на кращий художній твір про життя і творчість Тараса Шевченка стало нагородження його учасників та переможців. Це дійство відбулося в руслі проведення Міжнародної науково-практичної конференції «Тарас Шевченко в культурному мегапросторі: історична постать, віхи творчості, дискурс (до 200-річчя від дня народження Кобзаря)». Від Інституту філології та суспільствознавства численних митців-початківців із різних факультетів університету привітала заступник директора з наукової роботи доцент І. Коломієць. Підсумки конкурсу від імені оргкомітету підвів доцент Л. Козинський, який побажав присутнім подальших успіхів у творчій діяльності і старанного шліфування мови творів, напруження майстерності у розкритті їх теми та ідеї, а за взірць брати творчий геній Тараса Шевченка. Учасники конкурсу та гості конференції заслухали виступи маститих тріо «Гонта» та колективу «Софія», виконання поетичних творів студентами факультету української філології. Переможці конкурсу отримали нагороди у вигляді дипломів лауреатів та цінних подарунків.

Учасники університетського літоб'єднання імені Миколи Бажана – у вінок Кобзареві

Вже стало доброю традицією, що у вир Шевченківських свят активно включаються й учасники університетського літоб'єднання імені Миколи Бажана, яке діє при кафедрі української літератури та українознавства. Цього року кафедрою та керівником літоб'єднання Мариною Павленко не лише було проведено тематичну зустріч із видатним шевченкознавцем, доктором наук і професором Кіровоградського університету Василем Марком, але й опубліковано ряд «шевченківських» віршів студійців (зокрема в «Боговиці» та «Педагогічних вістях»), записано їхнє авторське декламування для обласного й місцевого телебачення тощо. Дехто зі студійців узяв участь в обласному конкурсі «Ну що б, здавалося, слова», проведеному Черкаською організацією

Національної спілки письменників України та в шевченківському університетському літконкурсі (координатор – доцент кафедри української літератури та українознавства Л. В. Козинський). Результатів чекаємо.

Також окремі учасники літоб'єднання (Катя Ткачук, Настя Кравець, Сніжана Шутко і Вітя Заленський) виступили на загальноуніверситетському святі, приуроченому Тарасові, продемонструвавши такий собі «віночок» із власних поезій, дотичних до Кобзаря. А ще вони, об'єднавшись із викладачем кафедри української літератури та українознавства Наталією Іванівною Зарудняк, узяли участь у Шевченківських урочистостях на фізико-математичному факультеті.

Оскільки Шевченківські дні тривають, то й учасники літоб'єднання не покладають рук. Готуються до нових заходів!

**ТВОРЧИСТЬ УЧАСНИКІВ
ЛІТЕРАТУРНОГО ОБ'ЄДНАННЯ ІМЕНІ МИКОЛИ БАЖАНА**

Сніжана Шутко, студентка 5 курсу, переможець регіонального літературного конкурсу імені Вадима Мицика

Ввімкни весну — і вимкни телевізор.
Новини, бруд — втомися від плиток!
Невже не остогидли сотні ігор,
Що ними забезпечив ще «совок»?

Ті ж самі схеми, але ж небо інше!
І люди інші, схожі лиш слова.
І серце б'ється в нас нічим не гірше
У грудях зліва. Де душа жива.

Така ж, як і в Шевченка, в Нігояна...
Безмежно щира, хоч і не свята.
Моя Україно, жовта і багряна!..
Тебе, кохана, не псують літа.

Тобі не двадцять... Ти ж іще Мазепу
і Орлика водила по степах.
І нас з тобою не вкладуть до склепу.
Ми не помремо. Навіть якщо так.

Тепер весна. І буде так щороку.
Відкрийте душу - світло увімкніть.
Впустіть любов величну і високу,
Верніть Україні дух тисячоліть.

Оля Восило, випускниця

Ми з тобою разом. Тільки — «завтра».
Ти трішки сумував, але — «учора».
Пустих лише обіцянок я варту.
І байдуже, що я — тобою хвора...

Ми з тобою разом лиш «під настроїв»,
Коли тебе потрібно пожаліти.
Принеси ти Нею не прийняті айстри
І тицяєш в дар ці зневажені квіти...

Ми з тобою разом, коли зручно.
Коли кинуть всі тебе, сірому.
Лиш тобі телефонувеш гучно:
—Я тут саме у твоїм районі...»

Й не важливо те, що сплю, що ніч вже:
Знаєш — жду тебе у кожну пору...
Ми з тобою. Просто є ще й «Інша».
Ми з тобою разом. Тільки — «вчора»...

Світлана Бас, викладач Маньківської дитячої школи мистецтв, майстер писанкарства

Навчи мене любити Україну, мамо!
Навчи мене любити так,
як любиш її ти.

Любити ранок літній, в зареві — світанок...
І журавлів — весняних журавлів!..
І чорнобривці вздовж стежини, що до хати,

І соняхи, і ружу біля тину.
Вдихнути хоч і запам'ятати
П'яний конвалій запах і жасмину.
Калину, соловейка, запах сіна,
Вечірнє небо, зорі уночі,
Великдень із церковним дзвоном,
І хліб хрумкий, домашній хліб в печі!
Життя своє ти вишила на рушнику,
І в писанках його ти відтворила,
І пісню українську у вінку
На згадку дітям і онукам залишила.
Спасибі землі рідна!

В серці з нами — Любов. Душа співає, не мовчить!
Навчи любити Україну, мамо!
Навчи дітей моїх — онуків теж навчи!..

Олександр Шаболов, студент 5 курсу (II вища освіта)

І знов не я. І не мені.
Уривки слів, а більш нічого.
Я бачив наче уві сні
Над містом місячну дорогу.

Дві світлі тіні неясні
Ишли нею з темряви до Бога.
Враз, ніби посивіли навислий,
І темні вершини. Й нікого.

Ніч, сіра хмарка на чолі
Блідого місяця уповні,
І місто темне спить в імлі.

Лиш марно розум невагомий
Шукає серед слів Землі
Останній доказ неспростовний.

Наче сни: поблиск зимної сталі
В тьмянім сьязі чужих ліхтарів.
Ви на мене сьогодні чекали?
Я не знав. І прийти не посмів.

Сірий подих байдужого бруку.
Тлін і порох байдужих світлів.
Я тримав Вас бентежно за руку,
Не звіряючись холоду слів.

Каганцем блимав місяць у вітах
Передзимних алей самоти,
Нам за свідка був парк непривітний,

І ми знали, що час уже йти:
Наші мрії, нездійсненні в квітні,
Заховають гранітні хрести.

Руки — це крила безсилих.
Не чорні, не білі,
Але теж були янголи.
Колись.
Та змаліли, зламалися
В щоднях, у буденній сіратині...
І тепер наш політ —
Лиш мить.
Попід хмарами,
Де зачинена брама
До осяйної вічності.

В світі мільйони поетів
І мільйони вбивць.

І кожен з них вбив поета в собі.
І може, цей шахід,
що підходить якраз до святкового храму —

ненароджений Байрон...
Поет, як і вбивця —
потребує визнання.
І вбиває в собі поета.
В ім'я відомості й блискітки слави,
що згасає у куряві
еже за мить.
І змиває саме ім'я того,
хто ще вчора звався Людиною,
білопінною хвилю часу —
ні, не століть — лиш днів...

Єсть у революції начало —
Нет у революції конца!..
Революції шал і попіл —
На бруківці гаряча кров
Під наляканий зойк Європи,
Гуки стрілів і молитов.

Тут вмирали живі герої,
А щурам — перемоги мить.
Як змоває ворожа зброя,
Рід паціючий своє сичить.

Всі презумпції і закони —
Революції на вітер!
Лад найкращий встановить шмоном
Камуфляжна безлика твар.

Бидло пнеться у вищу владу
І немає йому кінця,
М'яко стелять хрущі і гади
Прикоритні свої місця...

Знов Руїна шибками битими
Визирає собі з вікна,
Як збиває янгола битами
Вже геройська, та все шпана.

Наче свині, юрба схвильована
Швендяє по паркету заль —
Межи слів не лишилось Слова нам
И на каміння пішла скрижаль.

А народ дух свободи всотує,
Глушить брагу сваволі п'янку:
Де справують драби з золотою
Честь шляхетська не по знаку.

І Майдан чи ж не стане Крутами
В революції вільних мас?
Революція наша в лютому,
Чи ж до жовтня іще є час?

Олег Сирота, випускник УДПУ

Знову осінь... А може, не так:
Як раніше, за звичкою — осінь...
Рош-га-Шана і дощ — певний знак,
Та засмічений пил при дорозі...
Що чекаю? Із неба — ман-ху,
Або, може, див з усіх боків?..
Наче кіт, крадучись, на даху,
Я шукаю звичайного спокою.
Я шукаю пригод і примар,
І казкову білявку за рогом...
Я — незмінний життя орендар
На літа, що відпущені Богом...

Серця годинник — тук-тук:
Осені звук...
На парасолі Караваджі вензель:
Ніж і Пензель.

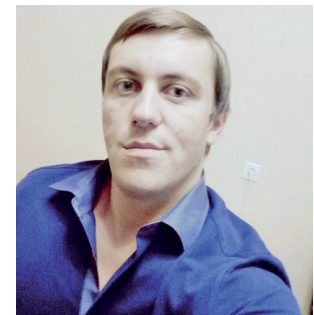
Свєгеній Іваніченко, 1 курс МПФ

ВІРШ-ВРАЖЕННЯ ВІД ЗУСТРІЧІ
З ВДОВОЮ ПОЕТА-ШІСТДЕСЯТНИКА
ВОЛОДИМИРА ПІДПАЛОГО,
НІЛОЮ ПІДПАЛОЮ,
ЯКА ВЖЕ СОРОК РОКІВ ВІРНО НЕСЕ
ЙОГО СЛОВО
І ПАМ'ЯТЬ ПРО НЬОГО

З життя пішов, та все ж таки зостався.
В її думках Він пам'ять залишив.
Життя прожив, та все ж таки не здався.
Своє кохання для Неї тут лишив.

То доля так всі карти розкидала.
Дала кохану, відкрила новий світ.
А потім емить — життя його забрала.
Життя пішло, хоч мав так мало літ.

Та і все ж таки кохання не минуло.
І крізь роки вона несе його слова,
Бо серце про кохання не забуло,
Лишилась вірною, як вірною була.

Володимир Сухомуд, підприємець, м. Умань

Жінці

Словами можна все сказати,
Але чи можна донести
Велику ціль — що в слові «Мати».
Ту ношу — що виносиш ти.
Ти дівчина, красива й мила,
Ти жінка, з терпким смаком літ.
О, ти життя нам здатна дати,
І це — найвищий твій політ!
У цьому суть весесвітніх воєн,
У цьому сіль всього буття.
І все живе, ціле — з тобою.
І ми йдемо у небуття,
Щезаємо — задля життя,
Що є любов, душі основа,
Мов одне серце дане двом,
На крилах в небо зносить знову, —
Вклоняюсь жінці всім еством!
Так будь благословенна, нене,
Так будь кохана і кохай,
Мов листя ніжне і зелене,
Пахуча скошена трава,
І небо синє нескінченне!..
В тобі природа ожива.
В твоїх очах — про щастя мрія,
В твоїх устах — правдива суть,
В руках твоїх тепло й надія.
Заради цього — варту в світі бути!

Малюнок Володимира Сухомуда
"Мій садок вишневий коло хати"

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: вул. Садова, 28, м. Умань, 20300, кімната 327

Головний редактор: Марина Степанівна ПАВЛЕНКО
Макетування та верстка: Тетяна ХЛІВНА

Свідотство про реєстрацію — ЧС — 479 від 16.06. 2005 року
Друк: ПП Жовтий О. О.